

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary - Cultural

ادبی - فرهنگی

داکتر ثنا نیکی

۲۹.۰۶.۱۰

پیام ثنا نیکی

به محفل بزرگداشت محمد هاشم زمانی شاعر، نویسنده و شخصیت مبارز افغانستان

دوستان عزیز ! اولتر از همه برگزاری محفل با شکوه یاد بود محمد هاشم زمانی را به شما تبریک می گویم. سپاس برکسانی که بزرگداشت شخصیت نامی کشور را آماده کرده اند و در اجرای این اقدام ملی و فرهنگی تلاش های به جا و ارزشمندی را به خرج داده اند. چند خصوصیت مهم با نام و شخصیت زمانی بزرگ گره خورده است:

غرور ملی به شکل مثبت آن: چیزی که زمانی را بزرگ ساخته ، اینست که غرور ملی را به مثابه احساس و واکنش نیرومند وطنپرستانه در مقابل اجنبی میدانند. زمانی با زبان رسا و بلیغ احساسات ملی اش را چنین بیان میدارد:

چه افغان سره دغری چا و هلی
د مرگ خریکه یی د سر نه راختلی
لرزیدلی رپیدلی کریدلی
په کوپره د ماغزو یی سا ختلی

تحول طلبی: زمانی یک شخص تحول طلب، انقلابی و مترقی بود که این کیفیت در کردار و پندار وی هویدا است.

زنخیر د ظلم شلیبری مظلومان آزادی
په دی زنخیر د ظلم ظالمان بندیانوی
د ظلم زنخیر زنگ شه د ظالم جادو ماتیری
اوس خونه د جادو همدا خواران ویرانوی

ضد سلطنت و جمهوریخواهی: از آنجاییکه زمانی ۱۳ سال را در زندان استبداد و حکومت های سلاله یی گذرانده بود، ماهیت استبداد را در زندگی شخصی و اجتماعی اش عمیقاً امتحان کرده بود. زمانی بیشتر از هر کسی سیستم خاندانی را می شناخت و آنرا تحقیر و اهانت تلقی میکرد. او در باره حکومت های خاندانی می گوید:

شخصی دی جاه طلبی او خانئانی کی هلاکت دی
سپکوالی دی، تحقیر دی د یو تن امارت دی

وحدت ملی به مفهوم وسیع و اصلی آن: چیزی بسیار مهمی که امروز در جامعه افغانی مبرمیت دارد، کمرنگ ساختن هویت ملی با استفاده از دین و مذهب می باشد. زمانی که حیل و نیرنگ ارتجاع داخلی و خارجی را به خوبی میدانست، به عنوان اعتراض به حق از دین سیاسی می گوید:
ما د قام او مذهب نوم پدی بدل کری
یو مسلم، زه د یوه افغانستان یم

اعتماد به نفس و باورمندی : آقای زمانی که در کوره زندان و در شکنجه گاه های دستگاه سلطنتی آبدیده شده بود، عزم راسخ خود را در مقابل بیداد و شکنجه چنین بیان کرده است:
که په سر باندي می خینی ته اری کری
اری خپلي دي زما په وینو سری کری
د خودی غرور می نه شي ماتولای
که می غوټه په مری کی غرغري کری
سر به ټیټ نه کرم غلام به دي زه نه شم
که بدن می واره ته ذري ذري کری

باور به آزادی جمعی و استقلال افغانستان: زمانی معتقد بود که آزادی هیچگاه بدون قربانی، دلیری و جنگ ممکن نیست. به علاوه زمانی آزادی را با عدم همکاری و بیزاری از استعمار و استبداد میدانست. سروده ذیل تعریف کامل آزادی و استقلال را میدهد. او می گوید:
د حریت معنی په سر خپل بازی ده پوه شوه
خپل مال او سر قربانول فداکاری ده پوه شوه
د حریت اصلی معنی د زمانی په زړه کي
د استعمار و استبداد نه بیزاری ده پوه شوه

مبرمیت افکار زمانی در عصر حاضر: افکار و اندیشه های محمد هاشم زمانی در همه ساحات زندگی، امروز هم مبرمیت خود را حفظ کرده است. مطالعه آثار زمانی به همه اقشار جامعه و به خصوص به نسل جوان افغان از ارزش و اهم ویژه برخوردار است.
بزرگداشت از محمد هاشم زمانی بهترین راه انتقال و اشاعه اندیشه های وی به دیگران است.
در اخیر از گرداننده های بزرگداشت محمد هاشم زمانی معذرت می خواهم که نتوانستم در محفل بزرگداشت سخنرانی کنم. در حالیکه در خارج از ایالت آنتاریو قرار دارم صمیمانه ترین سلام خود را به حاضران محفل بزرگداشت زمانی بزرگ تقدیم می نمایم.
متأسف هستم که از افتخار بزرگ سخنرانی در محفل بزرگداشت جناب زمانی محروم شدم، این قصورم را با نشر یک مقاله پژوهشی در باره آثار زنده یاد زمانی تلافی خواهم کرد.

ثنا نیکی

کیوبک

کانادا

شب ۲۳/۲۲ جون ۲۰۱۰